

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Jolanta Hawryszko (spr.)
Sędziowie:	Barbara Białecka Beata Górską
Protokolant:	st. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 maja 2023 r. w S.

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o emeryturę

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 28 września 2022 r., sygn. akt VI U 208/22

1. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do ponownego ustalenia emerytury oraz zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz ubezpieczonego J. K. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz ubezpieczonego J. K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Beata Górską	Jolanta Hawryszko	Barbara Białecka
--------------	-------------------	------------------

Ubezpieczony J. K. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z 6.04.2022 r. o odmowie prawa do wznowienia postępowania. Ubezpieczony domagał się zmiany decyzji, wznowienia postępowania i uwzględnienia do okresu zatrudnienia ubezpieczonego, w charakterze kierownika pociągu od 1.10.1993 do 30.09.1997 jako okresu liczonego po 14 miesięcy. Ubezpieczony powołał się na treść art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej wskazując, że kierownik pociągu jest elementem drużyny konduktorskiej i okres zatrudnienia w tym charakterze winien być zaliczony w wyższym wymiarze.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołania. Pozwany wskazał, że ubezpieczony nie przedłożył nowych dowodów w sprawie stąd nie jest możliwe zastosowanie art. 114 ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 28 września 2022 r. oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony złożył dnia 30.06.2015 r. w organie rentowym świadectwo pracy z dnia 30.11.2007 r., w którym wskazano, że w okresie od 1.10.1993 do 30.09.1997 zatrudniony był w (...) S.A. Zakład (...) w S. jako kierownik pociągu. Kolejne świadectwo pracy z 7.08.2015 r. obejmujące ten okres ubezpieczony złożył dnia 17.08.2015.

Wniosek o ustalenie prawa do emerytury ubezpieczony złożył dnia 6.02.2020 r., zaś organ wydał decyzję z 6.03.2020 r. o odmowie prawa do emerytury na podstawie art. 184 stawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2022 poz. 504). Organ uwzględnił na 1.01.1999 r. - 24 lat, 7 miesięcy i 29 dni okresów ubezpieczenia. Ubezpieczony złożył odwołanie od ww. decyzji domagając się uwzględnienia okresu pracy w charakterze kierownika pociągu, z przeliczeniem tego okresu jako 14 miesięcy. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 9.09.2020 r. oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 6.03.2020 r.; sprawa VIU 239/20

Ubezpieczony dnia 11.03.2022 r. złożył nowy wniosek o emeryturę. Dołączył świadectwo pracy z 3.03.2022 r. obejmujące okres od 1.10.1993 do 30.09.1997 jako kierownika pociągu, ponownie domagając się przeliczenia tego okresu do okresu liczonego w wymiarze 14 miesięcy.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania. Stosownie do treści art. 114 ustęp 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyła lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli:

- 1) po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość;
- 2) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa;
- 3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;
- 4) decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie;
- 5) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność;
- 6) przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego.

Uchylenie lub zmiana decyzji, o której mowa w ust. 1 art. 114 ustawy, nie może nastąpić w przypadkach określonych w art. 114 ust. 1 pkt 1 i 5 ustawy, jeżeli od dnia jej wydania upłynął okres 5 lat (art. 114 ust. 1 ustawy). Zgodnie jednak z art.

114 ustęp 1 f pkt 1 ustawy przepisu ust. le art. 114 ustawy nie stosuje się, jeżeli w wyniku uchylecia lub zmiany decyzji z przyczyn określonych w ust. 1 art. 114 ustawy osoba zainteresowana nabędzie prawo do świadczenia lub świadczenie w wyższej wysokości.

Jak wynika z art.114 ust. 1 ustawy emerytalnej, by wzruszyć prawomocną decyzję organu rentowego należy przedstawić nowe dowody. Nie mogą jednak to być dowody jakiegokolwiek, lecz muszą mieć charakter nowości. Natomiast w niniejszej sprawie ubezpieczony przedstawił świadectwo pracy z dnia 03.03.2022, lecz nie wniosło ono żadnych nowych okoliczności. Wskazuje okres pracy w charakterze kierownika pociągu, a taki dokument już dwukrotnie był przez ubezpieczonego złożony do akt postępowania administracyjnego o takiej samej treści, jeżeli chodzi o okres zatrudnienia od 1.10.1993 do 30.09.1997 roku. Nowe dowody w rozumieniu art. 114 ust. 1 tej ustawy to ujawnione dowody istniejące przed wydaniem decyzji, jak i dowody uzyskane po wydaniu decyzji pod warunkiem, że wynikają z nich fakty uwzględniane w decyzji. W sprawie ubezpieczony nie przedstawił żadnych nowych dowodów, ani okoliczności. Nowy wniosek zmierza do powtórzenia i kontroli przez Sąd dowodów objętych prawomocną decyzją.

Apelację od wyroku złożył ubezpieczony, zarzucając naruszenie prawa materialnego, art. 114 ust. 1 pkt 1) i pkt. 3) ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2022 poz. 504) przez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że świadectwo pracy z 3.03.2022, w którym zaznaczono, że okres zatrudnienia na kolei „1.10.1993 r. - 30.09.1997 r. - kierownik pociągu, Praca na tym stanowisku jest pracą w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach” nie jest nowym dowodem, ani nową okolicznością uzasadniającą uchylenie lub zmianę decyzji, podczas gdy jest to nowe świadectwo pracy z inną datą, które nie było wcześniej przedmiotem oceny przez ZUS, ani przez Sąd, świadectwo to dodatkowo (w przeciwieństwie do wcześniejszych) zawiera informację, że praca na stanowisku kierownika pociągu jest pracą w szczególnym charakterze. Gdyby ubezpieczony sprostował świadectwo pracy to wówczas nie byłoby wątpliwości, że jest to nowa okoliczność, która uzasadnia uchylenie bądź zmianę decyzji, a przecież dokładnie z taką samą sytuacją mamy do czynienia. ZUS i Sąd podają, że nowe świadectwo pracy nie jest nową okolicznością, gdyż zawiera okres zatrudnienia od 1.10.1993 r. do 30.09.1997 r., choć poprzednio okres ten nie został uznany właśnie dlatego, że znajdował się w jednym z dwóch świadectwo noszących taką samą datę. Tym samym przedłożenie świadectwa pracy z 3.03.2022 r. jest nową okolicznością, gdyż samo świadectwo jest nowym dowodem, które potwierdza, że poprzednie, gdzie nie został wskazany okres zatrudnienia na stanowisku kierownika pociągu zawierało niepełne dane, z kolei samo to jest okolicznością konieczną dla ustalenia stażu pracy powoda w szczególnych warunkach. Nadto zarzucił naruszenie art. 5 k.c. przez odmowę zmiany decyzji i oddalenie odwołania przez Sąd w sytuacji, gdy nie jest spornym, że ubezpieczony wylegitymował się odpowiednim stażem pracy w szczególnych warunkach, a fakt, że pobiera niższą emeryturę wynika jedynie z tego, że za pierwszym razem z winy pracodawcy, a nie swojej przedłożył świadectwo pracy zawierające niepełny okres zatrudnienia. Apelujący wniósł o przeprowadzenie dowodu z załączonych do apelacji dowodów: pisma (...) S.A z 26.10.2022 r., legitymacji syna powoda, świadectw szkoleń BHP, celem wykazania faktów, tj. potwierdzenia przez pracodawcę powoda (...) S.A, że świadectwo pracy z 26.10.2022 r. jest jedynym właściwym potwierdzającym faktyczny przebieg pracy zawodowej ubezpieczonego, że poprzednie świadectwo pracy stanowiące podstawę dla ZUS dla obliczenia stażu pracy zawierało niepełne dane i zostało wydane wyniku pomyłki w związku z czym nie może stanowić podstawy dla obliczenia stażu pracy, powód na wszelkich dokumentach w okresie 1993 r. - 1997 r. był wskazywany jako kierownik pociągu.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie odwołania i obliczenie emerytury zgodnie z wnioskiem tj. uwzględnieniem stażu pracy od 01.10.1993 r. do 30.09.1997 r. na stanowisku kierownika pociągu.

Sąd Apelacyjny rozważył sprawę i uznał, że apelacja jest zasadna.

Sąd Apelacyjny w całości podzielił ustalenia Sądu Okręgowego, niemniej mając na względzie, że rozstrzygnięcie sporu zasadza się na przesłankach wynikających z art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej, uznał że Sąd pierwszej instancji dokonał nieprawidłowej subsumcji.

W stanie sprawy nie budzi wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że ubezpieczony otrzymał decyzję z 6.03.2020 r. o odmowie prawa do emerytury na podstawie art. 184 stawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2022 poz. 504; dalej jako ustawa emerytalno-rentowa), ponieważ organ uwzględnił na datę 1.01.1999 okres ubezpieczenia wynoszący 24 lata, 7 miesięcy i 29 dni, przy wymaganiu ustawowym 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego. Z uzasadnienia decyzji odmownej wynika, że organ nie uwzględnił okresu pracy w charakterze kierownika pociągu, z przeliczeniem tego okresu jako 14 miesięcy, gdyż ze świadectwa pracy w szczególnych warunkach, wystawionego przez pracodawcę w dniu 7.08.2015 r. wynikały okresy zatrudnienia liczonego jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei i wśród tych okresów pracodawca nie wymienił pracy w charakterze kierownika pociągu. Decyzja uprawomocniła się, a ubezpieczony nie złożył apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji.

W tym miejscu nie można zgodzić się z argumentem apelacji, że organ, posiadając dwa świadectwa, bez żadnego logicznego uzasadnienia wybrał sobie to, gdzie okres pracy na stanowisku kierownika pociągu nie został wskazany. Z treści obu dokumentów pracodawcy wynika, bowiem, że pracodawca wyspecyfikował stanowiska objęte podwyższonym wymiarem zatrudnienia, i w tej specyfikacji nie znalazło się stanowisko kierownika pociągu. Decyzja organu była więc konsekwencją zapisów zamieszczonych w świadectwach pracy.

Idąc dalej, w stanie sprawy dnia 11.03.2022 r. ubezpieczony złożył kolejny wniosek o emeryturę, do którego dołączył świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych z 3.03.2022 r., z treści którego wprost wynika, że od 1.10.1993 do 30.09.1997 ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, między innymi jako kierownik pociągu; pracodawca wskazał, że między innymi praca na stanowisku kierownika pociągu liczy się jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei, stosownie do art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 14.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Złożone świadectwo pracy w warunkach szczególnych zmierzało zatem do wykazania okoliczności zatrudnienia na stanowisku kierownika pociągu, który to okres powinien być wyliczony jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei. Czyli ubezpieczony złożył nowy dowód, by rozwiać wątpliwość wynikającą ze świadectwa pracy z 7.08.2015 r., w którym stanowiska kierownika pociągu nie wymieniono wśród stanowisk objętych preferencją podwyższonego wymiaru zatrudnienia.

W konsekwencji, w aktualnym stanie sprawy nie można było uznać, że ubezpieczony nie przedłożył nowego dowodu na okoliczność zatrudnienia na stanowisku przeliczanym podwyższonym wymiarem zatrudnienia. Skoro organ przyjął, że ubezpieczony nie wykazał przekonująco, że pracował na stanowisku objętym podwyższonym wymiarem zatrudnienia, ponieważ nie wynikało to wprost z treści świadectwa pracy z 7.08.2015 r., to ubezpieczony jako nowy dowód złożył kolejne świadectwo pracy, w którym pracodawca wprost potwierdził sporną okoliczność. Mianowicie, wskazał że praca ubezpieczonego jako kierownika pociągu objęta jest zwiększonym wymiarem zatrudnienia, wynikającym z art. 43 ust. 2 ustawy emerytalno-rentowej. Tym samym pracodawca potwierdził, że kierownik pociągu jest członkiem drużyny konduktorskiej, a praca ta jest pracą w szczególnym charakterze, której roczny okres powinien być przeliczony jako 14 miesięcy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, świadectwo pracy z 3.03.2022 r. było nowym dowodem w sprawie, ponieważ wprost potwierdzało dotychczas wątpliwą okoliczność, którą organ uznał za nieudowodnioną, mianowicie fakt, że zatrudnienie na stanowisku kierownika pociągu skutkowało przyjęciem podwyższenia wymiaru zatrudnienia do 14 miesięcy za każdy pełny rok zatrudnienia na kolei. Dokument ten, z uwagi na zawartą w nim treść, miał wpływ na prawo do świadczenia lub na jego wysokość, ponieważ skutkuje tym, że organ będzie zobowiązany ocenić okoliczność, że pracodawca zakwalifikował okres pracy na kolei w charakterze kierownika pociągu jako okres podwyższonego wymiaru zatrudnienia na podstawie art. 43 ust. 2 ustawy emerytalno-rentowej.

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 §1 k.p.c., orzekając co do istoty sprawy, zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję w ten sposób, że ubezpieczony ma prawo do ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości; nadto orzekł o kosztach należnych organowi w postępowaniu pierwszo instancyjnym, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym koszty zastępstwa procesowego, według stawki podstawowej zgodnie z §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.). O kosztach postępowania

apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 §1 k.p.c. w zw. §10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r.